

kňaz Štefan Šmihel'

Dejiny mojich farností

(preklad častí napísaných latinsky)

Str. 197

Léta Páně 1943

Počátkem září místního faráře Josef Fitta na jeho vlastní žádost jmenoval Nejd. Ordinář farářem v Lieseku. Do Novoti byl přeložen Štefan Šmihel. Nový pastýř duší v Novoti se ujal formálně svého úřadu za přítomnosti děkana Serafina Rončáka, faráře z Námestova, a sekretáře Jana Harabuzíka, faráře v Lokci, 19. října 1943. Vzájemné stěhování z Novoti do Liesek a naopak se konalo 22. října. Takřka všichni farníci z Novoti po dojemném rozloučení vyprovodili faráře v procesí až na hranice farnosti a zde vyčkali na nového administrátora farnosti, kterého po srdečných pozdravech uvedli do kostela.

Nový administrátor se přizpůsobil novým okolnostem a pokračoval ve šlépějích svého předchůdce. Kromě obvyklé kněžské služby zdědil starost o stavbu nového kostela. Farníci začali se stavbou nového kostela pod patronátem „Náboženského fondu“ v roce 1941 před začátkem zimy. Starý dřevěný kostel zbudovaný v letech 1789 – 1790 byl zbourán v roce 1938. Na jeho místě byla postavena „bouda“ a upravena jako provizorní místo ke konání bohoslužeb do doby, než bude postaven nový kostel.

Str. 198

22. října 1943 byla stavba nového kostel v tomto stavu: byly postaveny všechny vnější zdi kromě horní části věže. Byla pokryta střecha, vnitřní stěny částečně omítnuté a dokončena první základní betonová podlaha.

Stavitel po několikeré žádosti, aby stavěl co nejrychleji, sliboval, že by šlo dokončit stavbu během šesti týdnů. Ale slib nesplnil. Stále měl nové výmluvy: že není v Novoti dost vhodných zedníků a jinde je nemůže sehnat. Nechtěl v Novoti pracovat, protože zde není stravování a k železnici je 33 km. Ve skutečnosti scházela staviteli dobrá vůle a dostatek dozoru nad dělníky, kteří namnoze pracovali pomalu. Vymlouvali se také nedostatek různého materiálu, který se v době války těžko sháněl. Od 22. října do 17. prosince tři zedníci z Novoti zasadili okna a dveře a položili druhou betonovou podlahu. Když podlaha vyschla, byla budova ze všech stran zavřena. Po 17. prosinci jsme oltář a všechno potřebné z „boudy“ přemístili do nového kostela, abychom zde v zimě mohli konat bohoslužby. I když po pravdě řečeno bylo to místo dosud nedůstojné a málo vhodné pro bohoslužby, bylo přece jen lepší než „bouda“. V této budově měli věřící a kněz alespoň pocit, že se nacházejí mezi zdmi budoucího kostela. Věřící přicházeli *ad Sacra* s větší horlivostí. Svátek Narození Páně jsme na novém místě oslavili radostněji a příjemněji, protože jsme byli chráněni proti studenému větru, sněhu a mrazu solidními zdmi.

Tak jako v předchozích letech a jak bylo zde od počátku zvykem, i tohoto roku se v den Oktávu Narození Páně konalo žehnání domů, lidově zvané „koleda“. Duchovní pastýř s radostí v duši vykonával pět dní návštěvy po domech a seznámil se poprvé s mnoha věřícími.

Rok Páně 1944

Ekonomické, politické a náboženské poměry

S obavami jsme sledovali zprávy o průběhu války, která trvala již pět roků a z jednotlivých front jsme očekávali, zda vůdci a představitelé států, které válčily, při pohledu na velké rány, kterými trpí jak bojující, tak neutrální země, neukončí zhoubné vraždění lidí a ničení statků, které by v domě míru přinášely prospěch. Z obou stran se šířila propaganda plná nenávisti a hrozeb zničení poražených národů a podněcovala ke krutým bojům. Otcovskému hlasu Apoštolského stolce, jímž papež při mnoha příležitostech ve zvláštních poselstvích vyzýval státy vedoucí válku k míru a spravedlnosti, nedopřávali sluchu.

V té době se fronta od východu rychle blížila k nám. Hrozící nebezpečí podněcovalo věřící k upřímné zbožnosti. To se zjevně projevovalo tím, že častěji přistupovali ke svátostem a ochotněji naslouchali dogmatickým výkladům a mravním výzvám. V té době např. docházelo každý týden na farnost 180 výtisků Katolických novin. Věřící štědřeji přispívali na nejrůznější dobré účely. Na příklad 26. března se konala sbírka pro Svatého otce určená lidem postiženým válkou, která vynesla 1031,50 Ks. a 5. XI. sbírka pro Charitu 1947,70 Ks. Dříve taková ofěra činila průměrně 140 Ks. Věřící konali různé pobožnosti za mír a Boží ochranu. Nebylo žádných veřejných nemravností ani plesů. V prvním postním týdnu jsme zahájili nověnu za vyprošení míru a Božího milosrdenství spojenou s obnovou života z víry a dobrých mravů. Denně se konaly dogmatické a morální výklady. Kdo se nemohl nověny účastnit společně, vykonával ji doma sám. Takřka všichni věřící během nověny přistoupili k svátosti pokání a k přijímání. Začala také ustavičná adorace před svatostánkem podle stanového řádu od 7 hodin ráno do 5 odpoledne. Věřící přicházeli navštívit Nejsvětějšího a prosit Spasitele světa, aby nám udělil mír a ochranu. Je jisté, že válka bude krutá i v našich zemích.

Stavba kostela.

Práce na dokončení kostela začaly toho roku 13. června. Tři tesaři pracovali na konstrukci věže, pokrývač pokrýl věž a umístil na ní čtyři metry vysoký kříž. V báni pod křížem byla uložena „pamětní listina“ spolu s fotografiemi kostela a obce z té doby. Pamětní listina zní doslova:

- - -

Dne 4. července dva zedníci z Púchova přišli omítnout vnější stěny a věž kostela zvláštní "břizolitovou" omítkou a pracovali kromě 14 denní přestávky až do 29. srpna.

Slovenské národní povstání

30. srpna všichni dělníci ze stavby kostela odešli, protože den předtím vypuklo Slovenské národní povstání proti režimu a německé armádě, která byla v našich oblastech umístěna. Je třeba připomenout, že fronta ustavičně postupovala na západ. Němci ustupovali od Stalingradu a z Kavkazu. Rusi za jejich zády pomocí letadel a parašutistů ničili všechno, co by jim mohlo pomáhat, železnice, mosty ... Němce a jejich pomocníky vojenské i civilní zabíjeli, kdekoliv je našli. Koncem srpna se již v našich lesích nacházelo mnoho partyzánů. Byli to převážně Rusi a Francouzi. K nim se připojovali všichni, kteří byli nespokojeni se slovenským režimem, především luteráni, zjevné nepřátelé katolíků na Slovensku v té době, a tábory vojáků u jednotlivých měst s výjimkou Nitry a Bratislavy. V té době bylo německé vojsko zcela zoufalé, proto se vůdci povstání domnívali, že budou moci tímto

způsobem urychlit přechod fronty přes Slovensko, zbraňovali stavbě zátaras a dávali najevo, že jsou proti Němcům. Místa, kde je porazili, obsadili jako vítězové. V měsíci září nastalo pro obyvatele Slovenka těžké období.

„Slovenská národní rada“ – tak se nazývalo vedení povstání, prohlásila, že se ujímá z vůle lidu na Slovenku vlády. Legitimní režim prezidenta Tisa odsoudili jako zrádce a začali bojovat proti němu i Němcům. Slovenská národní rada vyhlásila všeobecnou mobilizaci a povolávala do zbraně všechny muže do věku 50 let. V naší farnosti uposlechli všichni muži. Den před odchodem mnozí přistoupili ke svátostem, ostatní pro nedostatek času obdrželi po vzbuzení lítosti generální absoluci. Začalo povstání se všemi charakteristickými projevy. Všichni povstalci se ozbrojili a byli připraveni vyhnat ze země Němce a uskutečnit převrat. Otevřeli věznice a tábory, kde byli shromážděni zločinci. Kdokoli chtěl, obdržel zbraň a začal bojovat proti Němcům a všem, kteří sloužili legitimnímu režimu. Po několika dnech nastoupila ostrá reakce. Na Slovensko přišly čtyři divize německých vojáků potřít vzpouru. Jakmile se objevili němečtí vojáci, povstalci odhodili zbraně a dali se na útěk. Tak tomu bylo i v okrsku Dolní Kubín, kde byli soustředěni také muži z naší farnosti. Po několika dnech se vrátili domů. Povstání na Oravě skončilo. Na jiných místech zuřily ostré boje (Strečno, Korytnica, Ban. Bystrica). Tam došlo k největším škodám. Města a obce byly zničeny, zničeny mosty a železnice, na 20.000 lidí padlo. Cíle povstání nebylo dosaženo. Vzpoura byla potlačena před 28. říjnem, kdy němečtí vojáci obsadili Banskou Bystricu, centrum povstání. Zbytky povstalců utekly do lesů a někteří tak bojovali jako partyzáni do konce války.

Oprava fary

V měsíci srpnu jsme opravili faru. V roce 1944 byla již ve velmi špatném stavu. Když přšelo, voda zatékala do místností. Konstrukce trámů pod střechou již hnila. Pod střechou hnízilo mnoho vrabců, kteří všechno kontaminovali. Severní 17 m dlouhá stěna se až do základu sesypala a hrozilo zhroucení střechy. Patrona v Bratislavě uvědomil Ordinariát o stavu fary, poslal mu fotodokumentaci budovy uvnitř i zvenčí, aby ihned provedl opravu, protože budova se nachází v nestabilním stavu. Po měsíci přišla odpověď, aby farář provedl nejnutnější opravy a účet postoupil patronátu. Rozhodli jsme se pro provedení celkové opravy bez ohledu na pokyny patronátu. Rychle jsme zajistili potřebný materiál, dřevo, cement, opravili střechu, a když přišla odpověď z patronátu, opravy již končily. Severní zeď byla postavena od základu nová a spojena s ostatními zdmi. Provedli to zedníci z Novoti: Josef Antolák a Štefan Majchár. Farní budova byla zvenčí opravena a omítnuta. Do opravené zdi byla zasazena dvě nová okna a patero dveří. Děravá střecha byla zcela obnovena.

Na den opravy střechy nikdy nezapomenu. K večeru byla již stará eternitová střecha zcela stržena a všechno bylo připraveno k pokrytí nové střechy příštího dne. Večer bylo nebe jasné, ale běda, v noci začalo pršet. Zaskočený v hrůze jsem přemítal, co podniknout, protože voda stékala dovnitř. Bohu díky, po dvou hodinách déšť ustal, ale už jsem nemohl usnout. ...V příštích dnech byla střecha zcela obnovena. Oprava fary trvala dva měsíce. 20. října přišel přípis z patronátu: Okamžitě zastavit všechny opravy, patronát pro tento účel nemá prostředky. V tu dobu už byly opravy provedeny a patron byl o tom uvědoměn. Součet všech nákladů s příslušnými účty byl postoupen patronátu k úhradě: 35.816,80 Ks. Manuální práce a pomoc věřících byla poskytnuta zdarma. Vnitřní opravy pro nedostatek prostředků byly odloženy na pozdější dobu.

Stavba opevnění

Válečná fronta se rychle blížila k západu. Němci nutili stále ke stavbě nových opevnění. Počátkem října 1944 přišel k nám zvláštní oddíl Němců kvůli hloubení příkopů a budování opevnění. Všichni práce schopní obyvatelé Novoti byli nuceni pracovat na výkopech za 7 Ks na hodinu. Později koncem října byli přivedeni také z Hruštína, Babína, Vasilova, Vaňovky, Lokce Tapešova, Vavrečky, Brezy, Krušetnice, Lomné, Zákamenného, Erdútky, aby zde pracovali. Nocovali v soukromých domech a školách. Pro mnohé to byla příležitost k nestrádmosti a různým nemravnostem. Němci evidentně očekávali útok Rusů od jihu. Mezi lidmi se mluvilo o tom, že pokud válečná fronta přijde až k zbudovanému opevnění, celá obec a nový kostel budou zničeny, protože nad kostelem na kopci Chudov byly zákopy a opevnění. Velká část polností byla zákopy zničena. Na farním poli Jeleňovka bylo devastováno navždy 6864 m² zemědělské půdy, protože po celé délce vedl čtyřmetrový výkop jako „panzergrabe“.

Partyzáni

Kromě německých vojáků, kteří řídili stavbu opevnění, byli zde další vojáci, kteří chránili pracovníky a okolní obce před partyzány. Tito vojáci obývali školu nad kostelem a v boční farské kuchyni si připravovali jídlo. Každý den procházeli obce, zda se někde neobjevili partyzáni. V naší oblasti se partyzáni nezdržovali, jen v noci přecházeli z Babí Hory k Erdútkám. V některých obcích, zvláště v Zázrivé a Hruštínu se zdržovali déle, působili zde mnoho škod od října do dubna 1945, proto je obyvatelé vyháněli. Mnozí z nich nebyli bojující partyzáni, ale darebáci, kteří využívali situace a vydávali se za partyzány, aby mohli krást, loupit a mstít se svým nepřátelům za utrpené křivdy. Pobývali v lesích a jeskyních, v noci vycházeli, obcházeli obce, kradli potraviny, šatstvo, ovce a zboží a napadali protivníky. Hrozné časy!

Roráty jsme v adventní době nekonali. Velitelství německých vojsk zakázalo pobyt venku od západu slunce až o rána. Zdálo se, že svátek Božího Narození bude velmi smutný. Na prosby místního faráře velitelství povolilo půlnoční mši, jak je zvykem. Během mše hlídala kolem kostela početná stráž. Vojáci se také obávali, aby partyzáni nezneužili tohoto svatého obřadu a nepřepadli ubikace vojáků, kteří hlídali blízko kostela. Za těchto okolností prožívali věřící různé pocity. Uvnitř se zpívalo Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus.. a venku vojáci obtěžkáni zbraněmi byli připraveni každou chvíli ke střelbě. Bohu buď chvála, tuto svatou noc se nic zlého nepříhodilo.

Léta Páně 1945.

Počátkem roku po nemnoha pokojných dnech přišlo opět z okolních obcí (asi 2500) lidí, aby kopali zákopy. Jeden měsíc stavěli opevnění. V tu dobu již na Slovensku na východě a jihu zuřily boje. Německá armáda stále ustupovala na západ. Přes naši obec projížděla bez ustání dlouhá řada vozů a aut, která dopravovala z Polska munici a proviant německé armádě. Byly to pro nás velmi těžké dny. Vojáci u nás vícekrát pobývali týden nebo dva. Museli jsme je ubytovat, dát jim stravu, seno, oves pro koně, žádali ovce, koně a jiné. Tak tomu bylo až do Neděle Velikonoční, kdy se fronta přiblížila k Námestovu.

Str. 208 - 214

Z historie je známo, že doba bouří a válek přináší s sebou úpadek mravů, nenávist k

náboženství a pronásledování církve a tyto tendence jsme viděli svým způsobem v roce 1945. Slovenská národní rada v Košicích ve svých prvních dekretech zestátnila všechny církevní školy a internáty. Výuka náboženství na školách byla prohlášena za nevhodnou. Praktický výsledek byl ten, že všechny školy a výchovná zařízení, které církev vybudovala vlastními prostředky, byly zabaveny bez náhrady. V některých městech docházelo k tomu, že ředitelé a učitelé škol dříve katolických odstranili ze tříd kříže a vydávali se za pokrokové. Ti, kteří tyto školy okupovali, prohlašovali, že je to vůle lidu. Vůle lidu byla zcela opačná.

Rovněž náš ordinář biskup Jan Vojašák v měsíci květnu v rozhovoru s předsedou Slovenské národní rady Vávro Šrobárom, který prováděl inspekce na východním Slovensku a přišel do Spiši informovat se na stav školství, a prohlásil, že nikdy nesouhlasil se zánikem církevních škol. (Pan Biskup to řekl v krátkém rozhovoru ve farnosti Novot u příležitosti biřmování. Šrobár se ho pak zeptal zda stále ještě uznává slovenský režim v Bratislavě. Odpověděl: Uznávám všechny legitimní režimy. Bratislavská vláda s prezidentem Tisem je ještě na svém místě. Vávro Šrobár si tato slova poznamenal a odešel. Za několik dní pan biskup – za asistence jednoho kněze z Banské Bystrice jménem dr. Josef Straka, který se dal ke komunistům a fungoval jako referent pro věci církevní v poverenictve školství v Košicích – byl za své rezidence násilím vyveden a držen v klášteře ve Štavníku, pak byl převezen do Bratislavy a vězněn.) V tu dobu takřka všichni kněží byli obviňováni z nejrůznějších věcí a vyšetřováni.

Po rozhodnutí Slovenské národní rady o zániku škol různí řečníci a novináři prohlašovali, že je to vůle lidu. Z tohoto důvodu slovenští ordináři s předsedou arcibiskupem Karlem Kmeťko, nitranským biskupem nařídili provést podpisovou akci, která měla ukázat, z čí vůle byly školy okupovány, zda to byla vůle lidu nebo několika ateistů. Když se magistrát po několika dnech o této akci dověděl, prohlásil ji za zradu. Kněze, kteří akci prováděli, prohlásil za reakcionáře (nejhorší politický zločin) za fašisty, kteří brání kulturnímu pokroku a zaslouží si vězení. Státní poskoci prováděli po farnostech prohlídky v naději, že najdou něco protistátního. V naší farnosti zabavili Diecézní věstník, psací stroj (soukromý farářův majetek), a všechny psací potřeby a odnesli je. To se stalo 20. července 1945. Poté ordinář, aby zabránil pronásledování, doporučil akci přerušit v naději, že ve vhodnější dobu bude moci lid projevit svou vůli.

V té době byla zakázána všechna náboženská sdružení, která dosud prováděla vnější činnost. V naší farnosti to byla Mariánská kongregace dívek, kterých bylo 60. Toho roku se připojily k první římské mariánské kongregaci.

Protože za Slovenského státu (1939-1945) takřka všichni katolíci stáli za prezidentem Tisou a pomáhali jeho režimu, nyní byli pokládáni za zrádce Československé republiky a za fašisty.

Charitní neděle

25. listopadu se konala „Charitní neděle“ Podle směrnic ústředí Charity v Bratislavě kromě obvyklé sbírky, která vynesla 1.769,90 Kčs, byla provedena sbírka naturálií pro chudé po domech. Bylo sebráno 30q brambor, 12q ovsa a 4 q ječmene. Menší část byla věnována našim chudým a zbytek Domu sirotků v Mokradi.

Duchovní cvičení

V době adventní t. r. v Domě sirotek v Mokradi, kde působily sestry Ducha Svatého a pečovaly o sirotky, byla nabídnuta možnost oravským dívkám a ženám vykonat duchovní cvičení. Z naší farnosti se zúčastnilo dvacet žen a třináct dívek. To bylo poprvé, kdy se někdo z naší farnosti účastnil klauzurních exercicií. Když se tyto ženy a dívky vrátily domů, nadšeně o nich vyprávěly druhým a doporučily je, takže mnoho lidí po nich zatoužilo. A opravdu až do roku 1950 mnoho našich žen a dívek se zúčastnilo exercicií ve Spišském Štávníku a v klášteře Sester a služebnic Ducha Svatého,

V adventě toho roku bylo obnoveno v sdružení živého růžence, založené v roce 1908. Nyní má 745 členů.

Rok Páně 1946

Jubileum Nejd. Ordináře.

13. února 1946 náš ordinář Jan Vojtašák slavil 25. výročí svého biskupského svěcení. Při té příležitosti celá naše farnost mu projevila svou lásku a věrnost a obětovaly mu „Duchovní věnec květů z modliteb, Bohu obětovaných úkolů zbožnosti a kajícího s tím úmyslem, aby Jeho biskupskou důstojnost ve zdraví duše a těla a bez nehody dlouhá léta zachoval.

Varhany

2. května t. r. jsme obdrželi z kostela v Zakamenném pro náš kostel varhany. Tento dar jsme obdrželi díky štědrosti Nejd. pana biskupa, který pro jejich kostel koupil nové varhany a staré, dosud v dobrém stavu, poručil věnovat našemu kostelu.

Volby

Toho roku byly na 26. květen stanoveny volby do Národního shromáždění. Vůdci dvou politických stran, aby získali co nevíce katolíků, snažili se vyhovět alespoň některým peticím katolíků. Koncem roku 1945 povolili opětovné vydávání Katolických novin. Toto roku

bylo vydáno opět několik listů. Před volbami se komunističtí propagátoři nestyděli prohlašovat se za věřící, kteří brání náboženskou svobodu, a jiné lži. Lid však dobře věděl, o co se jedná. Katolíci, kteří neměli svou politickou stranu, mohl jít s komunisty anebo s demokraty (luterány). U nás získala demokratická strana 900 hlasů a komunisté 29.

Dočasný administrátor farnosti.

Místní farář byl dlouhodobě nemocný a žádal 16. července ordináře, aby poslal do Novoti koadjutora. Byl vyslán R. D. Tomáš Vojtašák, kooperátor. Protože se předpokládalo že léčba bude dlouhodobá předal farář správu administrátorovi a odešel do sanatoria.

Stav náboženství.

Když skončila válka a ekonomický stav se poněkud stabilizoval, mohli jsme konstatovat náboženské zvlažnění a určité mravní defekty. Lidé zapomínali na dobrou předsevzetí, která činili Bohu v době nebezpečí. Někteří propadli opilství a nezřízenostem. Příčina spočívala také v tom, že takřka polovina mládeže dojížděla do Čech a na jižní Slovensko, kde hledali práci. Tam si bez domácí kázně zvykali na různé lascivnosti. Když pak s vraceli na svátky domů, bylo na nich vidět, že se morálně změnili. Počet nemanželských dětí vzrůstal. V Zimnicové bylo pět případů.

Rok 1947

Opět nové příznaky morálních defektů především u mládeže. V červnu minulého roku přišel větší počet vojáků, kteří střežili hranice republiky proti partyzánům a benderovcům z Ukrajiny. Mnoho vojáků, málo panen. Když jsme to měli před očima, rozhodli jsme věnovat se více než dosud mládeži, ale jakákoliv organizace mládeže s cílem výchovy mravní nauky byla zakázána.

V lednu mnoho sněžilo a mrazy byly až -35°C.

V květnu na svátek Nanebevstoupení Páně 45 prvokomunikantů přistoupilo ke svaté Hostině.

Oprava fary

V měsíci červnu byla dokončena oprava farní budovy, byly opraveny vnitřní zdi budovy, topení, okna, natřeny dveře. Náklady oprav 23.400,20 Kčs byly uhrazeny z církevních prostředků.

Místní farář se počátkem srpna vrátil z léčení ke svému úřadu.

Charitní akce

Toho roku v létě velmi málo pršelo, zvláště v nižších polohách Slovenska, takže sklizeň nevynesla žádné plody. Naopak u nás na Oravě byl rok průměrné úrody. Naši věřící děkovali za to dobrodiní Bohu a v týdně po charitní neděli (16. listopadu) sebrali pro Dům sirotků v Mokradi 4.315 kg. brambor, 1311 kg ječmene a 383 kg ovsa. Ordinariát věnoval na potřeby chudých ze sbírky Slováků v Americe 3.000 Kčs. Také Dům sirotků byl obdarován sbírkou šatstva, kterou věnovali sirotkům Slováci z Ameriky

Stavba kostela

V měsíci srpnu 1944 stavba kostela pro nedbalost architektů a materiální nouzi nijak nepokročila. V měsíci červnu t. r. firma Jaroslav Vinduška ze Spišských Vlachů zhotovila mramorové oltáře a travertinovou podlahu v kostele za 211.000 Kč.

Zbožné dary

Součet darů a několika sbírek v roce vynesl 48.953,80 Kčs, kromě vkladů od jednotlivých věřících na stavbu kostela.

Autobus

17. prosince t. r přijel do obce Novot' první veřejný autobus a jezdí denně až do Oravského Podzámku a zpět. To je velká úleva pro všechny, kteří měli z Novoti k železnici 33 km.

Rok 1948

V naší farnosti bylo odedávna zvykem, že se v zimní dobu po večerech až do půlnoci nebo i déle konaly v jednotlivých domech „páračky“ (draní peří). To byla příležitost i příčina mnoha mravních defektů mládeže, protože mládež obojího pohlaví se scházela po domech nikoliv, aby drala peří, ale spíše aby tančila, popíjela alkohol a uzavírala podezřelé známosti. Místní farář věřící často napomínal, že je to blízká příležitost k mravní zkáze mládeže, ale nic to nepomáhalo. Na začátku tohoto roku „páračky“ zakázal tam, kde se pil alkohol, tančilo a označil, že do takových domů nevstoupí, aby zde udělil požehnání, při příležitosti pohřbu a pod.

Katolická akce

Ve dnech 18. a 19. února se oravští kněží sešli v Dolním Kubíně ke své duchovní obnově, aby obdrželi pastorační pokyny, jak pilně pracovat v katolické akci „aby obnovili všechno“

Za účelem duchovní obnovy formou „Katolické akce“ byli z mládeže naší farnosti vysláni dva mládenci do Ružomberoku a dvě dívky do Mokradě, aby zde vykonali duchovní cvičení a získali praktické pokyny pro zavedení katolické akce. Byli vybráni jako propagátoři katolické akce mezi mládeží naší farnosti. Později vznikly dva šestičlenné kroužky, jeden dívek a druhý mláďenců tzv. Kroužek průkopníků a Kroužek průkopnic k zavádění katolické akce podle směrnic Ústředí katolické akce v Bratislavě a místních potřeb.

První přijímání dětí

Ve Svatodušní pondělí se konalo první svaté přijímání dětí, bylo jich 57.

Biřmování

Nejd., pan biskup Jan Vojtašák udělil 24. června svátost biřmování 390 biřmovancům. Stojí za připomínku, že v den biřmování hodně pršelo a biřmování se konalo v „boudě“ s velkými obtížemi pro velký počet věřících.

Dokončení stavby kostela

Když architekt František Vorsa v měsíci srpnu 1944 nenastoupil k stavbě kostela, po mnoha marných stížnostech na něho u odpovědných míst rozhodli jsme se dokončit stavbu vlastními silami. Rychle jsem opatřil všechen potřebný materiál a 23. května byly práce zahájeny a koncem srpna byly práce dokončeny. Kostel byl připraven ke svému účelu. Náklady posledních prací činily 465.000 Kčs. Nejd. Pan biskup při příležitosti biřmování věnoval na pokrytí našich potřeb dar 100.000 Kčs. Takřka celou částku 1,700.000 uhradili farníci, patron „Náboženský fond“ jen malou část. Kromě toho farníci provedli mnoho manuálních prací zdarma. V té době nebyly k dispozici stavební stroje.

Posvěcení kostela

O svátku Narození Panny Marie 8. září ve výroční den posvěcení původního dřevěného kostela v Novoti za velké účasti věřících i z okolních farností a za asistence sedmnácti kněží posvětil Nejd. Pan biskup Jan Vojtašák kostel a tři mramorové oltáře. V těchto třech oltářích jsou uloženy ostatky sv. Valentina a Vigilanta.

Stavba chléva a stodoly

V měsíci září t. r. byly zbourány stáj, a stodola a šopka na dříví, které byly po desetiletí v dezolátním stavu a vybudovány nové. Stáj je z kamene a stodola a ostatní ze dřeva. Náklady stavby kromě materiálu činily 24.000 Kčs.

Začátek školního roku

Jak je obyčej, zahájili jsme školní rok 1. září. Všichni, kdo mohli, sešli se v kostele na mši svatou, aby zahájili svou činnost vzýváním Ducha Svatého.

Poverenictvo školství na začátku tohoto školního roku 48/49 nařídilo odstranit ze škol kříže. Připojilo však „velkodušné“ povolení: Pokud si to rodiče dětí přejí, aby byly ve škole kříže, mohou zde zůstat, nikoliv však na čelní stěně, nýbrž na boční. To vyvolalo mezi věřícími občany velkou nevoli jakožto zásah do katolických práv.

Schůze okrsku

14. října se v budově této farnosti konala podzimní schůze kněží z okrsku s obvyklým programem.

Charitní akce

Koncem měsíce listopadu bylo konána pro Dům sirotků v Mokradi sbírka naturálií: 2.045kg brambor, 1.791 ječmene a 958 kg ovsa.

Zbožné dary

Výnos sbírek t. r. činil 76.694. Počet svatých přijímání 13.000

Na prosbu farníkův z Novote z latinčiny do češtiny láskavo preložil

PhDr. Lubomír Štula, Ostrava, marec 2017